

Program og bakgrunnsinformasjon til møte 3 om Forskningsrådets rolle og funksjoner i det norske forskningssystemet

Tid: Mandag 4. desember kl. 13.00–15.00

Sted: Plenumsalen i Kunnskapsdepartementet, Kirkegata 18

Møtet skal tematisere Forskningsrådets rolle og arbeid for styrket konkurransekraft og innovasjonsevne.

Oversikt over deltakerne følger vedlagt.

Program

Enkel lunsj serveres i kantina for de som ønsker det fra kl. 12.30

13.00–13.10 Velkommen ved statsråd Sandra Borch

13.10–13.30 Korte innlegg ved tre statssekretærer

- statssekretær Anne Marit Bjørnflaten (for Næringsministeren)
- statssekretær Kristina Sigurdsdóttir Hansen (for Fiskeri- og havministeren)
- statssekretær Astrid Bergmål (for Olje- og energiministeren)

13.30–14.55 Diskusjon ledet av statsråd Borch: Forskningsrådets rolle for å stimulere til forskning og omstilling i nærings- og samfunnsliv

14.55–15.00 Avslutning

Kort bakgrunn

Både næringslivet og offentlig sektor har en viktig rolle å spille i utviklingen av norsk økonomi og samfunn. Det gjelder ikke minst i den grønne omstillingen, som skal gjøre Norge til et lavutslippssamfunn innen 2050. Digitaliseringen understøtter og muliggjør denne omstillingen, og digitaliseringen vil prege både næringslivet og offentlig sektor i økende grad framover.

En av Forskningsrådets hovedoppgaver er å «arbeide for å fremme innovasjon i næringsliv og offentlig sektor i hele landet» (jf. [vedtektene](#)) og «bidra til økt verdiskaping i næringslivet (jf. mål 2 i styringssystemet for Forskningsrådet). Dette henger nært sammen med Langtidsplanens mål om «styrket konkurransekraft og innovasjonsevne» samt ambisjonen om å heve næringslivets FoU-innsats til 2 prosent av BNP.

I den [skriftlige innspillsrunden](#) er det flere som peker på betydningen av Forskningsrådets rolle for å fremme samskaping og samspill mellom aktørene («koblingsboks»), at det er behov for tettere samarbeid og tydeligere arbeidsdeling med andre virkemiddelaktører og at Forskningsrådet bør styrke sin regionale tilstedeværelse. På spørsmålet om hvordan

Forskningsrådet best kan bidra til et forskningssystem som gir økt fart i omstillingsarbeidet i Norge, kommer det bl.a. frem at:

- Forskningsrådet bør stimulere til tverrsektoriell forskning og styrke forsknings- og innovasjonssamarbeidet mellom forskningsutførende aktører.
- Det er behov for styrket samspill i virkemiddelapparatet, særlig når det gjelder innovasjon.
- Forskningsrådet bør ha tydelige strategiske satsinger på områder hvor Norge har ambisjoner om å være ledende i fremtiden.
- Forskningsrådet bør ha virkemidler som sørger for at forskningsresultater tas i bruk og gir spredningseffekter.
- Forskningsrådet bør sette krav om samarbeid i flere virkemidler og ha tydeligere satsing på tverrfaglighet.

Problemstillinger til diskusjon

1. Flere evalueringer og gjennomganger, bl.a. av OECD har hevdet at de nasjonale virkemidlene er mer innrettet mot etablerte bedrifter og dagens næringsstruktur, og mindre egnet til å drive fram omstilling til et nytt næringsliv. Samtidig viser Forskningsrådets egne tall at innslaget av søkere fra «nytt næringsliv» er økende.
 - a. Hva er Forskningsrådets mest sentrale rolle for å utvikle og styrke nye næringer, framvoksende teknologier og omstilling i etablert næringsliv?
 - b. Er Forskningsrådets virkemidler og arbeidsmåter riktig innrettet for å bidra til den grønne og digitale omstillingen som det norske samfunnet står overfor?
 - c. Bør virkemidlene målrettes i større grad mot bestemte områder, eller bør de holdes åpne som i dag slik at nye virksomheter vokser fram uten politisk styring?
2. Mange av innspillene understreker Forskningsrådets ansvar for å bidra til samarbeid mellom forskningsmiljøer på den ene siden og næringsliv og offentlig sektor på den andre siden, jf. Forskningsrådet som koplingsboks.
 - a. Bør Forskningsrådet av hensyn til spredning av ny kunnskap stille krav til samarbeid i virkemidler rettet mot innovasjon og næringslivsforskning, eller kan slike krav blir en tvangstrøye?
 - b. Bør Forskningsrådet i enda større grad finansiere og legge til rette for samarbeid med utenlandske FoU-aktører?

*Deltakerne oppfordres til å lese s. 61–63 i rapporten *Utviklingslinjer i Forskningsrådet 2012–2024* som omhandler Forskningsrådets arbeid med næringsrettet forskning og innovasjon, om tiltak og effekter av tiltakene.*

<https://www.forskningsradet.no/siteassets/om-forskningsradet/utviklingslinjer.pdf>